

HINDI MAHAVIDYALAYA

AUTONOMOUS & NAAC RE-ACCREDITED)
(Affiliated to Osmania University)
Nallakunta, Hyderabad

B.O.S.
DEPARTMENT OF SANSKRIT
B.A., B.Com, B.Sc., B.B.A. II year
(2021-22)

HINDI MAHAVIDYALAYA, NALLAKUNTA, HYDERABAD

(AUTONOMOUS)

Affiliated to Osmania University

Department of Sanskrit

COMPOSITION OF THE BOARD OF STUDIES

Chairperson:

Smt. G. Vimala. Department of Sanskrit

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad.

Ph: 9949956125

G. Vimela

University Nominee:

by BOS

Dr. Vidyanand Arya

~~Asst.~~ Professor, Department of Sanskrit,

Arts College, Osmania University, Hyderabad-07

Ph: 9848632127

Email id: aryavidyanand2127@gmail.com

MEMBERS OF BOS:

Dr. Srinivas, M. SRINIVAS

Asst. Professor,

Badruka College, Hyderabad.

Dr. Venkateshwarlu, K.

Asst. Professor,

Govt. Degree College for Women,

Begumpet, Hyderabad.

G. Vineela

B.A, Osmania University.

M.A., (Sanskrit) Osmania University. Hyderabad-07

Ph: 9440275809

G. Vineela

[Signature] *[Signature]*

[Signature]
DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

HINDI MAHAVIDYALAYA, NALLAKUNTA, HYDERABAD

(Autonomous)

Panel of Examiners

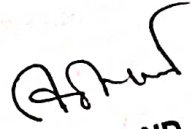
Sanskrit (Second Language)

Degree II Year

UG Semester 3 & 4

Name of the Paper Setters	Address	Phone No.
1. Dr. P. Somanadhan	Keshav Memorial Degree College Narayanaguda, Hyderabad.	9395375840
2. Smt. Lalitha Sudha Lalithasudha@gmail.com	Pragathi Mahavidyalaya Ramkoti.	9502772838
3. Dr. Padmaja. K.	Aurora Degree College, Chikkadpally, Hyderabad.	9490468802
4. Dr. Venkateswarlu. K.	Asso Professor, Govt. Degree College for Women, Begumpet.	9949651169
5. Dr. Srinivas.M.	Asst. Professor, Badruka College, Hyderabad.	9396556742

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous)

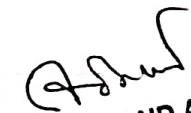
Sanskrit (S.L.) Syllabus

Degree II Year 2021-22

(B.A., B.Com, B.Sc., BBA III & IV semester)

Instructional Hours : 3 Hrs (Per Week)	: 3 Credits
Duration of Internal Assessment	: 20 minutes
Duration of Semester Examination	: 2 ½ hours
Marks of internal Assessment : 20 Marks (MCQ)	20 x 1 = 20 Marks
Assignment	05
Seminar	05
	] =10 Marks
	Total 30 Marks
Marks for Semester Examination	70 Marks
	Total: 100 Marks

CBES
(Implementation of ~~BCS~~ pattern)

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous)
Sanskrit (S.L.) Syllabus
Degree II Year 2021-22
Semester III

Unit – I – नाटक भागः

- 1) प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः
(अभिज्ञान शाकुन्तल सप्तमोऽङ्कः)

- महाकवि कालिदासः

- 2) नवरत्नानि

- आचार्य रामानुजः

Unit - II – गद्य भागः (कथा साहित्यम्)

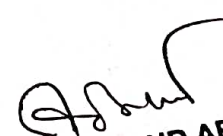
- 3) शूद्रकवैशम्पायनयोः सम्भाषणम्
(कादम्बरीतः)
- 4) रामदासः
(आन्ध्र काव्यकथाः)

- बाण महाकविः

- सन्निधानं सूर्यनारायण शास्त्रिः

Unit - III

- 5) हलन्त शब्दरूपाणि
6) भक्ति योगः (श्रीमद् भगवद्गीता)
7) भाषान्तरी करणम् (वाक्यादि)
8) संस्कृतसंभाषणाभ्यासः

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous & NAAC Reaccredited)
Degree II year III Semester
Pattern of the Question Paper

Time 2 ½ Hours :

Marks : 70

Part A ('अ' विभाग:)

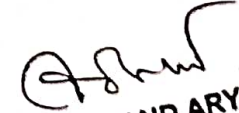
30 Marks

- 1) Write any two out of four HalantShabdas (हलन्त शब्द रूपाणि) 4X2 = 8
1. जलनुक् 2. वाक्, 3. मरुत् 4. भगवत् 5. भवत् 6. राजन्, 7. गुणिन् 8. नामन्
9. विद्वन् 10. मनस्, 11. अस्मद्, 12. युष्मद्
- 2) Write any two out of four poets 4X2 = 8
1. बाण महाकवि: (or) सन्निधन सूर्यनारायण शास्त्री:
2. कालिदास: (or) आचार्य रामलु:
- 3) Write translations of slokam 4x2 = 8
श्लोकस्य भाषान्तरीकरणम् - नवरत्नानि lesson Translation (अनुवादः)
4) Write two shlokas with summary (1 to 10 shlokas) 5 x 2 = 10
श्लोकः from Bhagwad Geeta 12th Chapter (Bhakti Yagam) भक्ति योगः

Part B ('आ' विभाग:)

40 Marks

- 5) Write word to word meanings and summary for anyone shloka 1 x 6 = 06
प्रतिपदार्थ तात्पर्य from प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः।
- 6) Write any four Annotations out of 6 (from lessons) 4 x 2 ½ = 10
सन्दर्भ सहित व्याख्यानि
1. शूद्रक वैशम्पायनः सम्भाषणम्
2. प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः
- 7) write two essays (from lessons) 8 x 2 = 16
1. शूद्रक वैशम्पायनः सम्भाषणम् (or) रामदासः
2. नवरत्नानि (or) प्रवर्ततां प्रकृति हिताय पार्थिवः
- 8) Translate into Sanskrit Language 1 x 8 = 8
General questions

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous & NAAC recredited)
Model Paper Degree III Year
B.A., B. Com., BSc, B.B.A. - 2021-22
Semester III

Time 2 ½ Hours :

Marks : 70

Part - A ('अ' विभाग:)

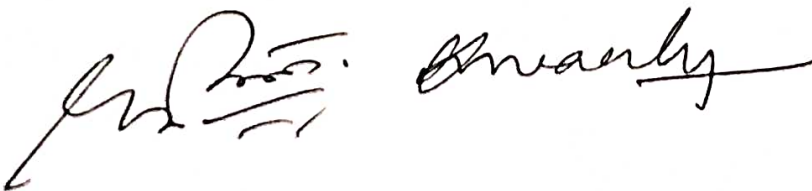
Marks 30

Unit – I:

- 1) द्वयोः शब्दौ सर्वोऽपि विभक्तिषु लिखत । 4 X 2 = 8
(1) भगवत् (2) अस्मद् (3) विद्मस् (4) वाक्
- 2) द्वयोः कव्योः पश्चिमम् लिखतः 4 X 2 = 8
(1) बाण महाकविः (अथवा) सन्निधानम् सूर्य नारायण शास्त्रीः
(2) कालिदासः अथवा आचार्य रामानुजः
- 3) श्लोकस्य भाषन्तरीकरणम् कुरुत । 4 x 1 = 4
शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनं त्रिदोषहीना तनुराधवासना।
घृतादिशून्यं पुनरुत्तमाशनं प्रयाति गृह्यः सहसा यमालयम्॥
- 4) द्वयोः श्लोकयोः पादपूथत, भावं च लिखतः। 5 x 2 = 10
1. मय्यावेश्य .. श्रद्धा मताः ॥
2. ये तु सर्वाणि .. उपासते॥

-
- 5) एकस्तु श्लोकस्य प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत। PART - B (40 M) 1 x 6 = 6
(1) दिष्ट्या शकुन्तला साध्वी सदपत्यमिदं भवान्
श्रद्धा वित्तं विधिश्यते त्रितयं तत्समागतम्॥
(2) मनोरथाण नाशंसे किं बाहो स्पन्दसे वृथा ।
पूर्वावधीरितं श्रेयो दुःखं हि परिवर्तते॥

- 6) चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात । 4 x 2 ½ = 10
1) सुतासुरगुरुः सोड्र सपत्नीकस्तपस्यति।
2) आशीरन्या न ते योग्या पौलोमीसदृशी भव।
3) अभूमिरियमविनयस्या को नु खल्वेष निषिध्यते।
4) अतिकृपणाः स्वत्वमी प्राणाः ।

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

5) सर्वरत्नानां योदधिखि देवो भाजनम् इति।

6) का ते माता ? कास्ते पिता ? कथं वेदानामागमः ?

7) द्वयोः प्रश्नयोः लिखत ।

8 x 2 = 16

1) वैशम्पायनोक्ता कथा लिखत ।

अथवा

पाठ्यभागमनुसृत्य रामदासस्य कथा विवृणुता।

2) नवरत्नानि इतु पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत।

अथवा

शकुन्तला दुष्यन्तयोः पुनस्समागवृत्तन्तं वर्णयता।

8) भाषान्तरकरणम्

1 X 8 = 8

1) What is your name (female) ?

2) Who are You ?

3) Where are you staying ?

4) Who is Rama ?

5) Who is Rama's wife ?

6) Now the time is 6 O' clock

7) What is your name (male) ?

8) I am eating.

Dr. Vidyanand Arya *measly*

Dr. Vidyanand Arya
DR.VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Sanskrit III-I Internal Assessment Year (III-Semester) 2021-22

Time 30 Minutes
Marks 20

JANUARY 2022

 lasyalogistics06@gmail.com (not shared) Switch account

* Required

NAME OF THE CANDIDATE(IN CAPITAL LETTERS AS PER THE CERTIFICATE) *

Your answer

COURSE *

Choose ▼

SECTION *

Choose ▼

!!! TICKET NO *

"HALL TICKET NO "

Your answer

ANSWER ALL THE FOLLOWING QUESTIONS
EACH QUESTION CARRIES 1 MARK

1. प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः कस्मात् संग्रहितः। *

- ☐ उत्तर रामचरितात्
- ☐ अभिज्ञान शाकुन्तलात्
- ☐ विवेकानन्द विजयात्

2. अभिज्ञान शकुन्तलस्य कविः कः? *

- ☐ भवभूति
- ☐ श्रीरामुलुः
- ☐ कालिदासः

3. शकुन्तलादुष्ययोः (पुत्रः कः)। पुत्रस्य नाम कीम् *

- ☐ सर्वदमनः
- ☐ रामदासः
- ☐ श्रीरामः

मानलि कः। *

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

4. निम्नलिखित में से सही उत्तर चुनिए।

- ☐ राजा
- ☐ ऋषिः
- ☐ रथसारथी

5. दुर्घतः कस्य आश्रमं प्रप्तावान्। *

- ☐ दुर्वासस्य
- ☐ विश्वामित्रस्य
- ☐ भारीचस्य

6. काव्येषु रम्या का। *

- ☐ शकुंतला
- ☐ रत्नावली
- ☐ स्वप्नवासवदत्त

7. शकुंतला नाटके रम्यः अङ्कः कः। *

- ☐ प्रथमोऽङ्कः
- ☐ चतुर्थोऽङ्कः
- ☐ सप्तमोऽङ्कः

8. नवरत्नानि इति साहित्यरूपकं केन विरचितम्। *

- ☐ कालिदासेन
- ☐ आचार्य रामानुज महोदयेन

Amrity

Amrity
DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

☐ सन्निधानं सूर्यनारायण शास्त्री

9. उस्मानिआ विस्वविद्यालये संस्कृत विभागस्य अध्यक्षः कः ? *

- ☐ रामूलूमहोदयः / विद्यानन्द आर्य
- ☐ नीलकंठमहोदयः
- ☐ भारविः

10. आर्युर्वेदस्य प्रतिनिधिः कः। *

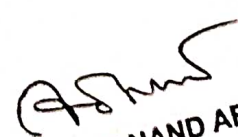
- ☐ धन्वन्तरिः
- ☐ कालिदासः
- ☐ वेताल भटः

11. नाट्यस्य प्रतिनिधिः कः। *

- ☐ धन्वन्तरि
- ☐ वेताल भटः
- ☐ घटकर्परः

12. महाकाव्य खंडकाव्य नाटक सहित्यस्य प्रतिनिधिः कः। *

- ☐ धन्वन्तरि
- ☐ कालिदासः

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

☐ घटकपूरः

13. ज्योतिशास्त्रस्य प्रतिनिधिः कः। *

☐ वराहमिहिरः

☐ कालिदासः

☐ धन्वन्तरिः

14. तर्कशास्त्रस्य प्रतिनिधिः कः। *

☐ वररुचि

☐ वराहमिहिरः

☐ श्रीशङ्कः

15. "शुद्रकवैशम्पायनोः सम्भाषणम्" इति पाठ्याशः कस्मात् संग्रहीतम्। *

☐ कादम्बरी काव्यात्

☐ 'दशकुमारचरितमिति' काव्यात्

☐ महावीर काव्यात्

16. शुद्रकमहाराजस्य राजधानिनाम् कीम्। *

☐ विदिशा

☐ मिथिला

Meerly

[Signature]

Ashu
DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

☐ विदर्भा

17. शुद्रकमाहाराजस्य प्रधान अमात्यः कः। *

- ☐ कुमारपालितः
- ☐ कुमारशर्मा
- ☐ कुमारवर्मा

18. शुकस्य नाम किम्? *

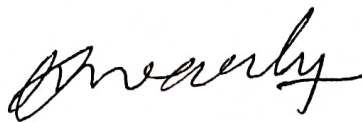
- ☐ तंद्रापीडः
- ☐ वैशम्पायनः
- ☐ हरित

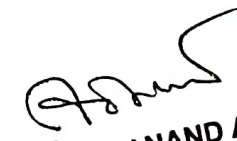
19. शुद्रकसमीपं प्रति का पंजरस्य शुक्तं आदायत आगता। *

- ☐ देवकन्यका
- ☐ राक्षकन्यका
- ☐ मातंगकन्यका

20. हारीतः कस्य सूतः। *

- ☐ जाबालि मुनेः
- ☐ विस्वामित्रस्य

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

**Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous)**

Sanskrit (S.L.) Syllabus

Degree II Year 2021-22

(B.A., B.Com, B.Sc., BBA III & IV semester)

Instructional Hours : 3 Hrs (Per Week)

: 3 Credits

Duration of Internal Assessment

: 20 minutes

Duration of Semester Examination

: 2 ½ hours

Marks of internal Assessment : 20 Marks (MCQ)

20 x 1 = 20 Marks

Assignment

05] =10 Marks

Seminar

05

Total 30 Marks

Marks for Semester Examination

70 Marks

Total: 100 Marks

CBES
(Implementation of *BCS* pattern)

[Signature]

[Signature]
DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous)
Sanskrit (S.L.) Syllabus
Degree II Year 2021-22
Semester IV

Unit – I:

- 1) चित्रपट दर्शनम्
(उत्तर रामचरिते प्रथमोऽङ्कः)
- 2) विवेकानन्द विजयम्
(अष्टमोऽङ्कः)

- भवभूतिः
- श्रीधर भास्कर वर्णेकरः

Unit – II:

- 7) विश्रुतचरितम्
(दशकुमारचरिते अष्टमोच्छ्वासः)
- 8) ध्रुवोपाख्यानम्
(संस्कृत गद्यावलिः)

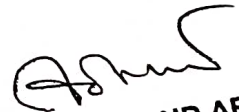
- दण्डिमहाकविः
- पि.वि. काणे

Unit – III:

- 9) गुणत्रय विभाग योगः
- 10) कृदन्त रूपाणि
- 11) संस्कृत संभाषणाभ्यासः
- 12) स्वतन्त्र वाक्यप्रयोगम्

(श्रीमद् भगवद्गीता)

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous & NAAC Reaccredited)
Degree II year IV Semester
Pattern of the Question Paper IV Semester

Time 2 ½ Hours :

Marks : 70

Part A('अ' विभागः)

- 1) Write any four Annotations out of Six (from lessons) 4x 2 ½ =10
1. ध्रुवोपाख्यानम् (Dhruvopakhyanam)
2. विश्रुतचरितम् (Vishruta Charitam)
- 2) Write about any two poets 5X 2=10
1. (दण्डी) Dhandi Mahakavi (or) (पि.वि. काने) P.V. Kenne
2. भवभूतिः (Bhava Bhuti) (or) श्रीधर भास्कर वर्णेकरः (Sridhar Bhaskara Varnekara)
- 3) Write two slokas with summary 2X 5 =10
- Bhagvad Geeta 14th Chapter गुणत्रय विभाग योगः
(Gunatraya Vibhag Yogam) (1 to 10 slokas)

Part B ('आ' विभागः)

40 Marks

- 4) Write 1 X 6 = 6
- Lesson from – Chitrapata Darshanam (चित्रपट दर्शनम्)
- 5) Write two essays from lessons 8 X 2 = 16
1. विश्रुत चरितम् (or) ध्रुवोपाख्यानम्
Vishrut Charitam Dhruvopakhranam
2. चित्रपट दर्शनम् (or) विवेकानन्द विजयम्
ChitrapataDaeshanam Vivekananda Vijayam
- 6) Write any five out of Eight Krudant Rupani
- 7) Write own sentences in Sanskrit Language. 1 X 8 = 8
(using the below mentioned words)

[Handwritten signatures]

[Handwritten signature]
DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

Hindi Mahavidyalaya, Nallakunta, Hyderabad
(Autonomous & NAAC Reaccredited)
Model Paper Degree II year IV Semester
(B.A., B.Com, B.Sc., BBA 2021-22)

Time 2 ½ Hours :

70 Marks

Part A('अ' विभागः)

30 marks

1) चत्वारि ससन्दर्भ व्याख्यात

4 x 2 1/2 = 10

1. कव च त्वं पञ्चवर्षीयः क चैतद् दारुणं तप।
2. यस्य यावद् भाग्यं प्राप्तं तेनैव बुद्धिमान् सन्तोषमेति
3. त्वत्प्रसादात् अव्ययं सर्वैवामुत्तमं स्थानमहं प्रार्थये।
4. अहो महात्म्यं पतिव्रतानाम्
5. चित्तज्ञानानुवर्तिनः अनर्थ्या अपि प्रिया स्युः।
6. न मां स्निग्धं पश्यति न स्मत्पूर्वं भावते।

2) द्वयोः कव्योः परिचयम् लिखत

5 x 2=10

1. दण्डिः (अथवा) पी.वी. काणे
 2. भवभूतिः (अथवा) भास्कर वर्णेकरः
 - 3) द्वयोः श्लोकयोः पादपूरयत, भावं च लिखत
1. रजो..... देहिनम् ।।
 2. रजस्त रजस्तथा।।

2 x 5 = 10

Part B ('आ' विभागः)

40 Marks

4) एकस्य श्लोकस्यः प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत ।

1 x 6 = 6

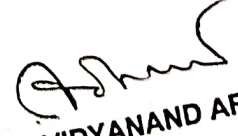
1. जनकानां रघूणां च सम्बन्धः कस्य न प्रियः।
यत्र दाता ग्रहीता च स्वयं कुशिकनन्दनः ।।
2. लौकिकानां हि साधूनामर्थं नागनुवर्तते।
ऋषिणां पुनराद्यानां वाचमर्थेऽनुधावति।।

5) द्वयोः निबन्ध प्रश्नाः लिखत।

8 x 2 = 16

1. दण्डिना वर्णितानुसारं विश्रुतं चरितं कथां विशदयत ।

(अथवा)

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS

ध्रुवोपाख्यानस्य कथां विशदयत।

2. चित्रपट दर्शनम् पाठ्यभाग सारांश लिखत ।

(अथवा)

विवेकानन्द विजयम् पाठ्यभाग सारांश लिखत ।

6) पञ्चानि कृदन्तरूपाणि प्रत्यभिजीत।

5 x 2 = 10

1. भीत्वा खलु

(5 सुतवचनं निशम्य

2. परिक्रम्य

(6 पिपासं प्रतिकर्तुम्

3. देव्या दीव्यमाना

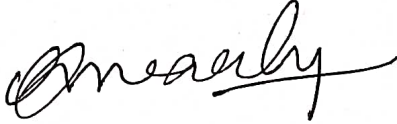
(7 स्यानं मया तुम्यं दत्तं

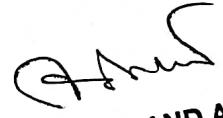
4. एतदपि वक्तव्यम्

(8 अद्भुतं वेषं धारयन्

7 स्वतंत्र वाक्यानि लिखत।

1 x 8 = 8

DR. VIDYANAND ARYA
Professor
Head & Chairman, BoS
Department of Sanskrit
UCA & SS, OU, Hyderabad, TS